

Η εσχατολογική, μυστηριακή λύτρωση στο έργο του Γεώργιου Βιζυηνού

Πολιτισμός / Λογοτεχνία - Φιλολογία

Ηρακλής Ψάλτης, φιλόλογος

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/2aHZBBJ>]

Τέλος ο αφηγητής, αναιρώντας τα παράπονα που διατυπώνει στην αρχή της αφήγησής του για την «άστοργη» μητέρα-Φύση, τώρα δοξάζει τον Θεό, γιατί προσφέρει στον άνθρωπο μοναδική *παρήγορον ελπίδα*, την μεταθανάτιο ζωή[466]. Έτσι, ο Βιζυηνός «οδηγεί» στο διήγημα αυτό τους δύο ήρωές του σε μια λύτρωση όχι ενδοκοσμική, αφού αυτή καθίσταται ανέφικτη, αλλά εξωκοσμική/υπερβατική, μυστηριακή, εσχατολογική και θεολογική, η οποία και φαίνεται να λειτουργεί εξαγνιστικά και καθαρτήρια και για τους δύο. Άρα, η εσχατολογική προοπτική της ζωής δίνει «απαντήσεις».

Η «συνάντηση» των ψυχών επιτυγχάνεται. Οι δύο ερωτευμένοι συναντώνται χωρίς προηγούμενη συνεννόηση, τυχαία, από μία μυστική ανταπόκρισις, μία υπερφυσική συνεννόησις τῶν καρδιῶν![467] Συναντώνται, επειδή το επιθυμούν ολόψυχα και οι καρδιές τους αποτελούν «δοχεῖα συγκοινωνούντα». Ο Πασχάλης στη συνέχεια την «βλέπει» με τη φαντασία του, το προτελευταίο βράδυ της ζωής του, στο γλυκό φως του Παραδείσου, να μεσιτεύει γι' αυτόν στον Θεό. Συγχρόνως εκφράζει τη βεβαιότητα ότι η Κλάρα έχει πεθάνει, γιατί *αἱ ψυχαί μας συγκοινωνοῦσι καὶ διὰ τῆς ὕλης ἀκόμη*[468]. Η επιστολή της επόμενης ημέρας θα επιβεβαιώσει στον αφηγητή τον θάνατο της Κλάρας· επισημαίνεται στην επιστολή ότι πέθανε *μέ τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τῶν χειλέων, ὅτι ὑπάγει νὰ εὕρῃ τὸν μελλόνυμφόν της, πεθαίνει, δηλαδή, τὴν νύκτα, καθ' ἣν ὁ δυστυχῆς Πασχάλης τὴν εἶδεν ἐν ὄπτασίᾳ ἐπὶ τῶν οὐρανῶν*[469].

Τέλος, και η αρχική δήλωση της Κλάρας, όταν βρίσκεται στο Ἴδρυμα, ότι ο μέλλον σύζυγός της *Ἐπῆγε νὰ σκάψῃ, νὰ βγάλῃ τὰ διαμάντια διὰ τὰ δακτυλίδια μας -τοὺς ἀρραβῶνας μας*[470], ενώ λέγεται στο φρενοκομείο από κάποια ψυχασθενή και εκλαμβάνεται συμβατικά ως αναληθής, τελικά μπορεί να «αναγνωσθεῖ» και ως αληθής και συνεπώς η επικοινωνία των ψυχών τους δεν διακόπτεται ποτέ. Ο αγαπημένος της είναι γεωλόγος, άρα σχετίζεται με τη γη και με το «σκάψιμό» της, επιζητεί -όπως λέει- να της προσφέρει τα μεγαλύτερα διαμάντια για τον αρραβώνα τους, και εδώ «επαληθεύεται», αφού δεν υπάρχει μεγαλύτερο «διαμάντι» για τον άνθρωπο από την ψυχή του· αυτήν προσπαθεί ο Πασχάλης - όπως αποκαλύπτει στην εξομολόγησή του- να εξαγνίσει, για να της τὴν προσφέρει

«απαστράπτουσα» και καθαρή. Η συνάντηση των ψυχών οδηγεί τον Πασχάλη και την Κλάρα σε μια μοναδική κοινωνία και επικοινωνία και τελικά στη συνταύτιση των «εγώ» τους και στη σωτηρία αμφοτέρων.

[Συνεχίζεται]

[466]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.163: *«Καὶ δὲν ἐφθόνησα πλέον τὰ μηδαμινὰ πλεονεκτήματα τῶν ζωῦφίων καὶ κρυ-στάλλων, ἀλλ' ἀνακαθήσας ἐν τῇ κλίνῃ μου, ἐδόξασα τὸν Θεόν, διότι ἐπροίκισε τὴν καρδίαν τῶν λογικῶν αὐτοῦ πλασμάτων, μὲ τὴν γλυκεράν, τὴν παρήγορον ἐλπίδα τῆς μετὰ θάνατον ὑπάρξεως. Τίς οἶδεν, ἐὰν καὶ ἡ δυστυχῆς Κλάρα εἰς τὰς φωτεινὰς τῆς διανοίας τῆς στιγμᾶς δὲν ἀπελάμβανε τὸ ἐυεργέτημα τῆς αὐτῆς παραμυθίας;».*

[467]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.150.

[468]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.161.

[469]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.166.

[470]Γ.Μ. Βιζυηνός, όπ. παρ., σ.112.

<http://bitly.com/2brJpSu>